

Straatbomen voor de toekomst

Bevindingen van de studiedag (Vereniging Voor Openbaar Groen, 12 sept. '04)

Een mooie toekomst voor onze straatbomen?

Bomen zijn belangrijk, ook in stedelijke omgevingen waar bomen de straten, lanen en pleinen opluisteren. In sommige bossen bepalen statige bosdreven de sfeer. Dreefbomen vragen een deskundig en aangepast beheer. Het belang van grote bomen in de woonomgeving is algemeen bekend: bomen regelen het microklimaat en zorgen voor verkoeling, bomen verhogen de waarde van de woonomgeving, vervullen een sociale (ontmoetings)functie, reduceren luchtpollutie en filteren stofdeeltjes uit de lucht, bomen bieden een biotoop aan diverse dieren die op die manier in stedelijke omgevingen kunnen overleven, bomen bepalen het beeld en maken de omgeving mooi en aangenaam, ... Evenwel groeien niet alle boompjes, die met de beste bedoelingen geplant werden, ook uit tot 'grote' bomen die al deze functies kunnen vervullen. Vaak loopt het al verkeerd bij de keuze en de kwaliteit van het plantmateriaal, de plantplaats (vaak veel te krap!), de opvolging in de eerste jaren na de aanplanting en de begeleiding van de boompjes tot volwassen bomen (o.a. een deskundige snoei).

Hoe kan het dan wel?

- Kies **standplaatsgeschikte soorten** en schat op voorhand de ruimte goed in die de bomen zullen innemen (bovengronds en ondergronds). Informeer naar eventuele plannen voor heraanleg van de straat, leggen van leidingen of kabels enz... Veel aanplantingen lopen immers ernstige schade op door graafwerken. Indien de weg toch wordt opgebroken, zorg dan voor duidelijke afspraken (werkmethode, schadevergoeding) met de aannemers om schade aan de bomen te voorkomen.
- Kwaliteitsvolle en mooie straatbomen kan je bekomen door het inschakelen van de geschikte **vakmensen**. Die kwaliteitbedrijven kan je opsporen door met voldoende gedetailleerde bestekken te werken. Hiervoor bestaan de zg. 'algemene administratieve voorschriften' en het 'standaardbestek 250 voor wegenbouw' als richtlijnen. In een beheerplan met een degelijke inventarisatie kan een goede opvolging van de bomen vastgelegd worden. De gunning kan tenslotte gebeuren volgens weloverwogen criteria, die naargelang de gestelde prioriteiten meer of minder doorwegen (prijs, voorleggen van diploma's en ervaring, termijn van uitvoering, ...).
- Belangrijk is voldoende aandacht voor de '**onderhandlingsprocedure**' vooraleer de opdracht voor het aanplanten van straatbomen wordt toegekend aan een bepaalde

KATRIJN GIJSEL, VBV

aannemer. Zo kan je als opdrachtgever bijvoorbeeld de planten in de kwekerij gaan bekijken, je kan foto's eisen, enz...

Vuistregels voor snoei van straatbomen

- Begin tijdig en kom regelmatig terug
- Neem per snoeibeurt nooit meer dan 20% van het bladgestel weg
- Voorkom te dikke takken weg te snoeien
- Snoei bij voorkeur tussen 20 juni en 20 september
- Snoei nooit in de takkraag! (dit is de verdikte aanzet van de tak, het deel van de stam dat de snoeiwonde kan overgroeien)
- Voorkom het afscheuren van de bast
- Snoei niet voor of tijdens korte vorstperiodes
- Snoei veilig, tracht de takbalans in evenwicht te houden
- Respecteer de verhouding 1/3 stam en 2/3 kroon
- Integreer de uitsnoei van 'probleemtakken' bij de opsnoei van dreefbomen (neem bv. op tijd dubbele topwieg, schurende takken, zuigers, plakoksels, ...)

Juist of fout?

- **Bomen zijn – net als mensen – levende wezens, ze zijn uniek.**
Juist! Een dreef met allemaal identieke bomen is inderdaad een utopie. Desalniettemin kan gestreefd worden naar enige gelijkvormigheid.
- **De beste periode om bomen te snoeien is de winter.**
Fout! Deze wijd verspreide misvatting komt voort uit de tijd toen de meeste mensen wegens het vele werk op de akkers enkel in de winter tijd vonden om de bomen te snoeien. Beter is het om te snoeien tussen 20 juni en 20 september, vooral bij soorten die gevoelig zijn voor bloeden van snoeiwonden (bv. berk).
- **Voor openbaar groen plant je best groot plantsoen, zo win je tijd en krijg je sneller het gewenste beeld.**
Fout! Meer en meer keert men terug van deze instelling, vaak omdat groter plantsoen moeilijker aanslaat. Een goede maat voor aanplantingen in openbaar groen is 14-16 of 16-18. ■

Meer info: www.vvog.be, www.avbs.be,
www.bomenbeterbeheren.be, www.cbt.be